

IT-99-36-1
D 22-1/23058 tel
07 October 2004

22/23058 tel

91B.

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

PREDMET BR. IT-99-36-I

TUŽILAC
MEĐUNARODNOG SUDA

PROTIV

STOJANA ŽUPLJANINA

DRUGA IZMIJENJENA OPTUŽNICA

Tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, na osnovu svojih ovlaštenja iz člana 18 Statuta Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: Statut Međunarodnog suda), optužuje:

STOJANA ŽUPLJANINA

za **ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI i KRŠENJA ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kako slijedi:

OPTUŽENI

1. **Stojan ŽUPLJANIN** je rođen 28. septembra 1951. godine u selu Maslovare, opština Kotor Varoš, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: BiH). Završio je pravni fakultet u Sarajevu i 1975. godine započeo dugu karijeru u Sekretarijatu unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: SUP) u Banjaluci. Godine 1978. postavljen je za komandira stanice milicije Mejdan u Banjaluci, a 1981. postavljen je za komandira stanice milicije Centar u Banjaluci. Godine 1985. postao je načelnik Odjeljenja za suzbijanje opšteg kriminaliteta u opštinskom SUP-u u Banjaluci. Od 1991. godine nadalje bio je načelnik regionalnog Centra službi bezbjednosti (u daljem tekstu: CSB) u Banjaluci. Najkasnije od 5. maja 1992. do jula 1992. bio je član Kriznog štaba Autonomne Regije Krajine (u daljem tekstu: ARK), a 1994. godine je postao savjetnik predsjednika Republike Srpske za unutrašnje poslove.

ČINJENIČNI NAVODI

2. U novembru 1990. godine, u BiH su po prvi put poslije smrti jugoslovenskog lidera Josipa Broza Tita održani višestranački izbori. Postojale su tri glavne stranke i svaka od njih poistovjećivala se sa po jednom od tri glavne nacionalne grupe u BiH. Stranka demokratske akcije, SDA, uglavnom je smatrana strankom bosanskih Muslimana; Srpska demokratska stranka, SDS, smatrana je glavnom strankom bosanskih Srba; a Hrvatska demokratska zajednica, HDZ, prvenstveno je smatrana strankom bosanskih Hrvata. Najviše zastupničkih mjesta u Skupštini Republike osvojio je SDA, zatim SDS, pa HDZ.
3. Politička platforma SDS-a usredotočila se na cilj ujedinjavanja svih Srba u zajedničku državu. Na osnovu rezultata izbora, međutim, bilo je jasno da SDS, kako vrijeme bude odmicalo, neće biti u stanju da samo demokratskim i mirnim putem zadrži BiH u Jugoslaviji u kojoj dominiraju Srbi. Zato su bosanski Srbi na određenim područjima u BiH počeli da se organizuju u formalne regionalne strukture, koristeći koncept "zajednica opština" koji je bio predviđen jugoslovenskim ustavnim uređenjem iz 1974. godine. Premda nominalno nisu bile nacionalnog karaktera, te su zajednice predstavljale prvi korak ka osnivanju odvojenih organa vlasti bosanskih Srba u BiH.
4. Slovenija i Hrvatska su 25. juna 1991. proglasile nezavisnost od Jugoslavije. U ljeto 1991. u Hrvatskoj je izbio sukob između Jugoslovenske narodne armije (u daljem tekstu: JNA) i hrvatskih oružanih snaga, koji je trajao do kraja 1991. godine. U jesen 1991. godine, JNA je počela da povlači svoje snage iz Hrvatske i raspoređuje ih u BiH. Djelujući u sprezi s izvjesnim elementima JNA, SDS je počeo da naoružava bosanske Srbe u BiH.
5. U septembru i oktobru 1991., razne zajednice opština koje se pominju u paragrafu 3 transformisane su u srpske autonomne oblasti, a među njima i Zajednica opština Bosanska Krajina, koja je 16. septembra 1991. godine ili približno tog dana transformirana u ARK. ARK je na kraju obuhvatala (između ostalih) i sljedeće opštine: Banjaluku, Bosansku Krupu, Bosanski Novi, Bosanski Petrovac, Čelinac, Donji Vakuf, Ključ, Kotor Varoš, Prijedor, Prnjavor, Sanski Most, Šipovo i Teslić.
6. Kako je rat odmicao i kako je postajalo sve vjerovatnije da će i BiH proglasiti nezavisnost od Jugoslavije, SDS je konkretno počeo da stvara zasebni srpski entitet u okviru BiH, s odvojenim organima vlasti.

Dana 24. oktobra 1991. godine, zasebna Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, u kojoj je dominirao SDS, konstituisana je kao najviši predstavnički i zakonodavni organ Srba u BiH.

7. Dana 19. decembra 1991., SDS je izdao tajno "Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima", koje će poslužiti kao plan za preuzimanje vlasti u opštinama u BiH od strane SDS-a. To Uputstvo sadržalo je i planove za stvaranje kriznih štabova.

8. Krizni štabovi bili su formirani po uzoru na slična tijela koja su postojala u jugoslovenskom sistemu odbrane. Bili su zamišljeni tako da preuzmu funkcije opštinskih ili republičkih organa vlasti u vrijeme rata ili vanrednog stanja, kada skupština, inače najviši organ vlasti, ne može da funkcioniše. Od trenutka kada bi se krizni štabovi aktivirali, raspolagali bi svim izvršnim i zakonodavnim ovlaštenjima, a u njihovom sastavu bi bili predstavnici policijskih i vojnih organa, te organa državne uprave.

9. Dana 9. januara 1992., Skupština bosanskih Srba je usvojila deklaraciju o proglašenju Srpske Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: SR BiH). Dana 28. februara 1992., u Ustavu SR BiH objavljeno je da teritorija te republike obuhvata "područja srpskih autonomnih regija i oblasti i drugih srpskih etničkih cjelina u Bosni i Hercegovini, uključujući i područja na kojima je srpski narod ostao u manjini zbog genocida koji je nad njim izvršen u Drugom svjetskom ratu" i da ona čini dio Jugoslavije. Dana 12. avgusta 1992., ime SR BiH promijenjeno je u Republika Srpska (u daljem tekstu: RS).

10. Dana 11. februara 1992., u Banjaluci je održan sastanak srpskih funkcionera iz MUP-a BiH. Mićo STANIŠIĆ je insistirao na tome da je neophodno osnovati odvojeno srpsko Ministarstvo unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP RS) na opštinskom, regionalnom i republičkom nivou. **Stojan ŽUPLJANIN** je bio na tom sastanku.

11. Na dan 1. aprila 1992., u skladu sa srpskim Zakonom u unutrašnjim poslovima, koji je donesen 23. marta 1992. i stupio na snagu 31. marta 1992., osnovan je zaseban MUP RS-a na čijem je čelu u svojstvu ministra bio Mićo STANIŠIĆ. U skladu sa članom 28 pomenutog zakona, centri službi bezbjednosti su osnovani u Banjaluci za ARK, u Trebinju za Srpsku autonomnu oblast Hercegovina, u Doboju za Srpsku autonomnu oblast Sjeverna Bosna, u Sarajevu za Srpsku

autonomnu oblast Romanija-Birač, te u Bijeljini za Srpsku autonomnu oblast Semberija. **Stojan ŽUPLJANIN** je postao načelnik CSB-a Banjaluka i prvi pretpostavljeni mu je bio ministar unutrašnjih poslova RS-a. Od samog osnivanja, MUP RS se smatrao dijelom oružanih snaga RS-a.

12. Dana 5. maja 1992., zvanično je osnovan Krizni štab ARK-a, koji se javno proglasio najvišim organom vlasti na regionalnom nivou u ARK-u, a jedan od njegovih članova bio je i **Stojan ŽUPLJANIN**. Izvršavanje direktiva i naloga tog Kriznog štaba bilo je obavezno.

13. Na 16. sjednici Skupštine bosanskih Srba, održanoj 12. maja 1992., Radovan KARADŽIĆ je objavio šest strateških ciljeva srpskog naroda u BiH. Ti strateški ciljevi su, u suštini, predstavljali plan za zauzimanje i kontrolu teritorije, osnivanje države bosanskih Srba, odbranu utvrđenih grani ca i razdvajanje nacionalnih grupa unutar BiH.

14. Od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992., snage MUP-a RS-a, djelujući zajedno s VRS-om, Teritorijalnom odbranom (u daljem tekstu: TO) i paravojskom, provele su kampanju razoružavanja nesrpskog stanovništva. Ta kampanja je provedena pod izlikom akcije protiv "muslimanskih i hrvatskih ekstremista" ili akcije prikupljanja "oružja koje nije u zakonitom posjedu." Premda se u javnim saopštenjima i objavama naređenja za oduzimanje oružja nisu uvijek izričito odnosila na nesrpsko stanovništvo, u praksi su razoružavani samo bosanski Muslimani i bosanski Hrvati. Kampanja razoružavanja je često korištena kao izgovor za protivpravne oružane napade na nesrpska sela i njihove stanovnike.

15. Snage pod kontrolom vlasti bosanskih Srba istovremeno su preuzele vlast u onim opštinama za koje se smatralo da predstavljaju prijetnju ostvarenju opšteg plana za stvaranje srpske države u BiH. To preuzimanje vlasti pokrenulo je niz događaja koje su organizovale i vodile vlasti bosanskih Srba, zbog kojih će do kraja 1992. godine hiljade bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata izgubiti život, dok će desetine hiljada pod prisilom otići.

INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST

Položaj optuženog/Nadređenost

16. **Stojan ŽUPLJANIN**, kao načelnik CSB-a u Banjaluci, bio je policijski funkcioner na najvišem položaju u ARK-u, potčinjen samo ministru unutrašnjih poslova RS-a. **Stojan ŽUPLJANIN** je bio nadležan i odgovoran za cjelokupan rad policije unutar ARK-a. Bio je odgovoran za planiranje i vođenje svih operacija policije, kao i za nadziranje aktivnosti svih potčinjenih policijskih pripadnika i jedinica, kako bi osigurao da se njegova naređenja izvršavaju. **Stojan ŽUPLJANIN** je imao ovlaštenja da postavlja i razrješava dužnosti pojedince koji su mu bili potčinjeni. **Stojan ŽUPLJANIN** je takođe bio nadležan i dužan da kazni ili pokrene disciplinski postupak protiv svojih potčinjenih ako počine neko krivično djelo.

17. **Stojan ŽUPLJANIN** je imao operativnu kontrolu nad potčinjenim opštinskim i regionalnim policijskim snagama u ARK-u, uključujući one snage koje su bile odgovorne za rad zatočeničkih objekata. On je donosio odluke za potčinjene jedinice; davao zadatke potčinjenima; izdavao naređenja, uputstva i direktive; osiguravao da se njegova naređenja, kao i naređenja koja je izdao MUP RS-a, provode i snosio je punu odgovornost za njihovo izvršenje. Pratio je situaciju na području odgovornosti banjalučkog CSB-a; starao se za protok informacija prema civilnim i vojnim organima na opštinskom, regionalnom i republičkom nivou; i bio je odgovoran za opštu operativnu efikasnost i ponašanje policije.

18. **Stojan ŽUPLJANIN** je rukovodio i komandovao policijom, ponekad u sadejstvu s vojskom bosanskih Srba (u daljem tekstu: VRS), paravojnim snagama i dobrovoljačkim jedinicama, TO-om i civilnim organima, uključujući regionalni i opštinske krizne štabove.

19. Pored toga što je bio najviši policijski funkcioner u ARK-u, **Stojan ŽUPLJANIN** je zastupao policiju u Kriznom štabu ARK-a. Sve vrijeme svog postojanja, Krizni štab ARK-a je radio na koordinaciji i provođenju opšteg plana preuzimanja kontrole nad teritorijom ARK-a i njenim "etničkim čišćenjem". Poslije raspuštanja Kriznog štaba ARK-a, **Stojan ŽUPLJANIN** je nastavio s provođenjem tog plana u svojstvu načelnika banjalučkog CSB-a.

Član 7(1) Statuta Međunarodnog suda

20. **Stojan ŽUPLJANIN** snosi individualnu krivičnu odgovornost po članu 7(1) Statuta Međunarodnog suda za zločine navedene u članovima 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda za koje ga tereti ova Optužnica i koje je planirao, podsticao, naredio, počinio ili je pomagao i podržavao njihovo planiranje, pripremu ili izvršenje. Kad u ovoj Optužnici koristi riječ "počinio", tužilac ne želi da ustvrdi da je optuženi fizički izvršio ijedan od zločina koji mu se stavljaju na teret. Izraz "počinio" u ovoj Optužnici obuhvata učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu (u daljem tekstu: UZP).

Udruženi zločinački poduhvat

21. UZP je začet najkasnije 24. oktobra 1991., kada je osnovana Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, i postojao je tokom cijelog perioda sukoba u BiH do potpisivanja Daytonskog sporazuma 1995. godine. Cilj UZP-a bio je eliminisanje i trajno uklanjanje, silom ili drugim sredstvima, bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije planirane srpske države.

22. U tom UZP-u učestvovali su brojni pojedinci. **Stojan ŽUPLJANIN** je djelovao u dogovoru s drugim učesnicima UZP-a, među kojima su bili Radoslav BRĐANIN, general Momir TALIĆ (*preminuo*), Slobodan MILOŠEVIĆ, general Ratko MLADIĆ, Radovan KARADŽIĆ, Nikola KOLJEVIĆ (*preminuo*), Momčilo KRAJIŠNIK, Biljana PLAVŠIĆ, Mićo STANIŠIĆ, Slobodan DUBOČANIN, Simo DRLJAČA (*preminuo*) i drugi načelnici službi javne bezbjednosti (u daljem tekstu: SJB) u opštinama pod nadležnošću **Stojana ŽUPLJANINA**, zatim Darko MRĐA, Nenad STEVANDIĆ, Ljuban EĆIM i drugi članovi rukovodstva bosanskih Srba i SDS-a na republičkom, regionalnom i opštinskom nivou; članovi civilnih organa u BiH, uključujući regionalne i opštinske krizne štabove; pripadnici JNA, Vojske Jugoslavije (u daljem tekstu: VJ), VRS-a, TO-a, MUP-a RS-a i pripadnici paravojnih snaga i dobrovoljačkih jedinica bosanskih Srba, kao i onih iz Srbije, te vojne i političke ličnosti iz Jugoslavije. Svaki učesnik je svojim radnjama ili propustima dao doprinos ostvarenju ukupnog cilja poduhvata.

23. **Stojan ŽUPLJANIN**, djelujući individualno i putem svojih goreopisanih funkcija i ovlaštenja, te u dogovoru s drugim učesnicima UZP-a, učestvovao je u UZP-u najkasnije od 1. aprila 1992. pa barem do 31. decembra 1992. na jedan ili više načina, kako slijedi:

a. naređivanjem, komandovanjem i upravljanjem pripadnicima i saradnicima policije koji su bili angažovani na provođenju cilja UZP-a ili koji su učestvovali u izvršenju zločina navedenih u ovoj Optužnici;

b. planiranjem, pripremanjem, pospješivanjem i provođenjem kampanje progona, koja je eskalirala u genocid u opštinama Ključ, Bosanski Novi, Kotor Varoš, Sanski Most i Prijedor, a izvedena je napadima na nesrpske dijelove gradova i sela; ubijanjem nesrpskih stanovnika i podvrgavanjem tih stanovnika okrutnom i nečovječnom postupanju i uslovima, često u zatočeničkim objektima; nametanjem restriktivnih i diskriminacijskih mjera nesrpskom stanovništvu; i odvajanjem, deportovanjem i trajnim uklanjanjem nesrba koji se nisu pokorili srpskim vlastima;

c. učešćem u formiranju, finansiranju, snabdijevanju i pružanju podrške specijalnim jedinicama koje su bile angažovane na provođenju cilja UZP-a ili koje su učestvovale u izvršenju zločina navedenih u ovoj Optužnici;

d. pomaganjem, podržavanjem i podsticanjem na vršenje daljnjih zločina time što nije pokretao istrage, nije poduzimao odgovarajuće mjere za daljnje praćenje istrage, te time što nije kaznio potčinjene za zločine koje su izvršili nad bosanskim Muslimanima, bosanskim Hrvatima i drugim nesrbima.

24. **Stojan ŽUPLJANIN** je učestvovao u UZP-u kao saizvršilac i/ili kao onaj koji pomaže i podržava.

25. Zločini za koje se optuženi tereti u ovoj Optužnici bili su u okviru cilja UZP-a. **Stojan ŽUPLJANIN** i drugi učesnici UZP-a imali su međusobni dogovor ili sporazum da izvrše zločine kojima se optuženi tereti u ovoj Optužnici i djelovali su sa stanjem svijesti neophodnim za izvršenje svakog od ovih krivičnih djela. Pored toga, svaki učesnik UZP-a bio je svjestan činjenice da se njegovo ponašanje odvija u kontekstu oružanog sukoba i da je dio rasprostranjenog ili sistematskog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva.

26. **Stojan ŽUPLJANIN** je znao za osnivanje i rad logora i zatočeničkih objekata u ARK-u; on je namjeravao da pospješi zlostavljanje nesrba zatočenih u tim objektima; i nije preduzeo nikakve konkretne mjere da spriječi ili zaustavi zlostavljanje ili kazni one koji su

ga vršili. **Stojan ŽUPLJANIN** je bio svjestan i sistema zlostavljanja kojim je teritorija ARK-a "etnički čišćena", a njeni nesrpski stanovnici sistematski ubijani, maltretirani i prisilno uklanjani ili deportovani; on je namjeravao da pospješi taj sistem; i nije preduzeo nikakve konkretne mjere da spriječi ili zaustavi zlostavljanje ili kazni one koji su ga vršili. On je, stoga, svjesno učestvovao u sistemu zlostavljanja s namjerom da taj sistem provede.

27. Alternativno, zločini nabrojani u svim tačkama ove Optužnice bili su prirodna i predvidiva posljedica provođenja UZP-a, a **Stojan ŽUPLJANIN** i drugi učesnici UZP-a bili su svjesni toga da su ti zločini moguća posljedica provođenja UZP-a.

Član 7(3) Statuta Međunarodnog suda

28. **Stojan ŽUPLJANIN**, zbog svojih goreopisanih funkcija na kojima je uživao položaj nadređenog, takođe snosi individualnu krivičnu odgovornost za radnje ili propuste svojih potčinjenih shodno članu 7(3) Statuta Međunarodnog suda. **Stojan ŽUPLJANIN** je, u svojstvu načelnika banjalučkog CSB-a i predstavnika policije u Kriznom štabu ARK-a, *de jure* i *de facto* komandovao i rukovodio policijskim snagama koje su učestvovala u zločinima za koje se optuženi tereti u ovoj Optužnici.

29. **Stojan ŽUPLJANIN** je znao ili je bilo razloga da zna za sve zločine navedene u ovoj Optužnici koje su njegovi potčinjeni izvršili ili su ih se spremali izvršiti, a nije preduzeo nužne i razumne mjere da spriječi takva djela ili kazni one koji su ih izvršili. Njegove dužnosti su obuhvatale i obavezu da pokrene istragu o zločinima i utvrdi činjenice vezane za njih, da stane na put kažnjivom postupanju, da izvršiocima izrekne odgovarajuće kaznene mjere, te da preduzme mjere kako bi spriječio ili odvratio svoje potčinjene od daljnjeg vršenja krivičnih djela.

OPŠTI NAVODI

30. Sve radnje i propusti za koje se optuženi u ovoj Optužnici tereti kao za zločine protiv čovječnosti bili su dio rasprostranjenog ili sistematskog napada usmjerenog protiv civila bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata ili drugog nesrpskog ci vilnog stanovništva BiH.

31. Sve vrijeme na koje se odnosi ova Optužnica u BiH je vladalo stanje oružanog sukoba.

32. Sve vrijeme na koje se odnosi ova Optužnica, optuženi je bio obavezan da se pridržava zakona i običaja koji regulišu vođenje oružanih sukoba, uključujući Ženevske konvencije iz 1949. godine i njihove Dopunske protokole.

OPTUŽBE

TAČKA 1

PROGONI

Svojim radnjama i propustima, **Stojan ŽUPLJANIN** je učestvovao u:

Tačka 1: Progonima na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, **ZLOČINU PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivom po članovima 5(h), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

33. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN**, djelujući individualno ili u dogovoru s drugim učesnicima UZP-a, planirao je, podsticao, naređivao, počinio ili pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje progona na političkoj, rasnoj ili vjerskoj osnovi bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih nesrba u opštinama nabrojanim u paragrafu 5.

34. Snage bosanskih Srba kojima je rukovodio i komandovao **Stojan ŽUPLJANIN** izvršile su u opštinama nabrojanim u paragrafu 5 progone koji su obuhvatali sljedeće:

- (a) ubijanje bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u toku i poslije napada na sela i nesrpska područja, kao i za vrijeme deportacije i prisilnog premještanja, uključujući i ono navedeno u Prilogu A;
- (b) ubijanje izvršeno u zatočeničkim objektima (uključujući one nabrojane u Prilogu C) ili tokom dovoženja u te zatočeničke objekte i odvoženja iz njih, uključujući ono navedeno u Prilogu B;
- (c) okrutno ili nečovječno postupanje u toku i poslije napada na gradove i sela, kao i za vrijeme deportacije i prisilnog premještanja, uključujući mučenje, fizičko i psihičko zlostavljanje,

seksualno nasilje i uvođenje i održavanje nehumanih uslova života;

- (d) okrutno ili nečovječno postupanje u zatočeničkim objektima, uključujući one nabrojane u Prilogu C. To nečovječno postupanje obuhvatalo je batinanje, mučenje, fizičko i psihičko zlostavljanje, seksualno nasilje i ponižavanje;
- (e) protivpravno zatočenje u zatočeničkim objektima, uključujući one nabrojane u Prilogu C;
- (f) uvođenje i održavanje nehumanih uslova života u zatočeničkim objektima, uključujući one nabrojane u Prilogu C. Pod tim se podrazumijeva da nisu bili obezbijeđeni odgovarajući:
 - smještaj ili zaklon;
 - hrana ili voda;
 - medicinska njega;
 - higijenski i sanitarni uslovi;
- (g) prisilno premještanje i deportaciju;
- (h) prisvajanje ili pljačkanje imovine u toku i poslije napada, u zatočeničkim objektima, te za vrijeme deportacija ili prisilnog premještanja;
- (i) bezobzirno razaranje sela i područja gdje su živjeli bosanski Muslimani i bosanski Hrvati, uključujući one nabrojane u Prilogu D, uništavanje vjerskih objekata i objekata kulture, uključujući one nabrojane u Prilogu E, te pljačkanje stambenih i privrednih objekata;
- (j) nametanje i održavanje restriktivnih i diskriminacijskih mjera, među kojima i sljedeće:
 - uskraćivanje slobode kretanja;
 - uskraćivanje prava na zaposlenje uklanjanjem s položaja vlasti u lokalnim organima uprave, vojsci i policiji, kao i opštim otpuštanjem s posla;
 - narušavanje privatnosti proizvoljnim pretresanjem domova;
 - uskraćivanje prava na sudski postupak; i
 - uskraćivanje ravnopravnog pristupa javnim službama.

35. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN** je znao ili je bilo razloga da zna da su njegovi potčinjeni izvršili ili se spremaju izvršiti zločine navedene u paragrafima 33 – 34 gore, a nije preduzeo nužne i razumne mjere kako bi spriječio takva djela ili kaznio one koji su ih izvršili.

TAČKE 2, 3 i 4 ISTREBLJENJE i UBISTVO

Svojim radnjama i propustima, **Stojan ŽUPLJANIN** je učestvovao u:

Tačka 2: Istrebljenju, **ZLOČINU PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivom po članovima 5(b), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 3: Ubistvu, **ZLOČINU PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivom po članovima 5(a), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 4: Ubistvu, **KRŠENJU ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisanom zajedničkim članom 3 Ženevskih konvencija iz 1949., kažnjivom po članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

36. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN**, djelujući individualno ili u dogovoru s drugim učesnicima UZP-a, planirao je, podsticao, naređivao, počinio ili pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje istrebljenja i ubistva bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u opštinama nabrojanim u paragrafu 5. Snage bosanskih Srba su masovno ubijale bosanske Muslimane i bosanske Hrvate, i to tokom napada na gradove i sela i poslije njih; u zatočeničkim objektima; tokom odvoženja iz tih zatočeničkih objekata i dovoženja u njih; i tokom deportacije ili prisilnog premještanja. U ta ubistva spadaju i ona navedena u prilogima A i B.

37. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN** je znao ili je bilo razloga da zna da su njegovi potčinjeni izvršili ili se spremaju izvršiti zločine navedene u paragrafu 36 gore, a nije preduzeo nužne i razumne mjere kako bi spriječio takva djela ili kaznio one koji su ih izvršili.

TAČKE 5, 6, 7 i 8
MUČENJE, OKRUTNO POSTUPANJE i NEHUMANA DJELA

Svojim radnjama i propustima, **Stojan ŽUPLJANIN** je učestvovao u:

Tačka 5: Mučenju, **ZLOČINU PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivom po članovima 5(f), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 6: Mučenju, **KRŠENJU ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisanom zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949., kažnjivom po članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 7: Okrutnom postupanju, **KRŠENJU ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisanom zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949., kažnjivom po članovima 3, 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 8: Nehumanim djelima, **ZLOČINU PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivom po članovima 5(i), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

38. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN**, djelujući individualno ili u dogovoru s drugim učesnicima UZP-a, planirao je, podsticao, naređivao, počinio ili pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje mučenja, okrutnog postupanja i nehumanih djela nad bosanskim Muslimanima, bosanskim Hrvatima i drugim nesrbima u opštinama nabrojanim u paragrafu 5.

39. Bosanski Muslimani, bosanski Hrvati i drugi nesrbi držani su u zatočeništvu u nečovječnim uslovima i namjerno im je nanošen veliki bol ili patnja tako što su ih tukli, mučili, seksualno zlostavljali, ponižavali, šikanirali i psihološki zlostavljali u logorima, policijskim stanicama, vojnim kasarnama i drugim zatočeničkim objektima nabrojanim u Prilogu C, kao i tokom napada na sela i poslije njih i tokom prisilnog premještanja i deportacije.

40. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN** je znao ili je bilo razloga da zna da su njegovi potčinjeni izvršili ili se spremaju izvršiti zločine navedene u paragrafima 38 – 39

gore, a nije preduzeo nužne i razumne mjere kako bi spriječio takva djela ili kaznio one koji su ih izvršili.

TAČKE 9 i 10 DEPORTACIJA, NEHUMANA DJELA

Svojim radnjama i propustima, **Stojan ŽUPLJANIN** je učestvovao u:

Tačka 9: Deportaciji, **ZLOČINU PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivom po članovima 5(d), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 10: Nehumanim djelima (prisilnom premještanju), **ZLOČINU PROTIV ČOVJEČNOSTI**, kažnjivom po članovima 5(i), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

41. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN**, djelujući individualno ili u dogovoru s drugim učesnicima UZP-a, planirao je, podsticao, naređivao, počinio ili pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje protivpravnog prisilnog premještanja i deportacije bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih nesrba iz opština nabrojanih u paragrafu 5.

42. Prisilno premještanje i deportaciju su organizovale snage bosanskih Srba. Žrtve su prevožene na područja pod kontrolom vlasti BiH ili u treće zemlje.

43. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN** je znao ili je bilo razloga da zna da su njegovi potčinjeni izvršili ili se spremaju izvršiti zločine navedene u paragrafima 41 – 42 gore, a nije preduzeo nužne i razumne mjere kako bi spriječio takva djela ili kaznio one koji su ih izvršili.

TAČKE 11 i 12 BEZOBZIRNO RAZARANJE ILI PUSTOŠENJE GRADOVA ILI SELA KOJE NIJE OPRAVDANO VOJNOM NUŽDOM, UNIŠTAVANJE ILI HOTIMIČNO NANOŠENJE ŠTETE USTANOVAMA NAMIJENJENIM RELIGIJI

Svojim radnjama i propustima, **Stojan ŽUPLJANIN** je učestvovao u:

Tačka 11: Bezobzirnom razaranju gradova ili sela koje nije opravdano vojnom nuždom, **KRŠENJU ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivom po članovima 3(b), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 12: Uništavanju ili hotimičnom nanošenju štete ustanovama namijenjenim religiji, **KRŠENJU ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kažnjivom po članovima 3(d), 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

44. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN**, djelujući individualno ili u dogovoru s drugim učesnicima UZP-a, planirao je, podsticao, naređivao, počinio ili pomagao i podržavao planiranje, pripremu ili izvršenje

(1) protivpravnog bezobzirnog razaranja ili pustošenja sela bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u opštinama navedenim u paragrafu 5, kao što je nabrojano u Prilogu D; i

(2) uništavanja ili hotimičnog nanošenja štete vjerskim ustanovama bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata u opštinama navedenim u paragrafu 5, kao što je nabrojano u Prilogu E.

45. Tokom i poslije napada na te opštine, snage bosanskih Srba sistematski su uništavale ili nanosile štetu gradovima, selima i naseljima bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata, kao i njihovoj imovini, uključujući njihove domove, poslovne objekte, te muslimanske i rimokatoličke vjerske objekte, kao što je nabrojano u prilogima D i E.


46. Približno od 1. aprila 1992. do 31. decembra 1992. godine, **Stojan ŽUPLJANIN** je znao ili je bilo razloga da zna da su njegovi potčinjeni izvršili ili se spremaju izvršiti zločine navedene u paragrafima 44 – 45 gore, a nije preduzeo nužne i razumne mjere kako bi spriječio takva djela ili kaznio one koji su ih izvršili.

/potpis na originalu/

Carla Del Ponte,
tužilac

[pečat Tužilaštva MKSJ-a]

Dana 6. oktobra 2004.
U Haagu,
Nizozemska

 07110/04-

	<u>Prilog A</u> Ubistva koja nisu povezana sa zatočeničkim objektima	
Banja Luka	Ubistvo više ljudi u selu Čulum-Kostić	14. avgusta 1992. ili oko tog datuma
Prijedor	Ubistvo više ljudi u Kozarcu i okolini	od maja do juna 1992.
	Ubistvo više ljudi u kući Mehmeda Šahorića u Kamičanima	26. maja 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više ljudi u Hambarinama	u periodu od maja do jula 1992.
	Ubistvo više muškaraca u selu Jaskići	14. juna 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca u selu Biščani	20. jula 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više ljudi u selu Čarakovo i okolini	tokom jula 1992.
	Ubistvo više ljudi u selu Briševo	24. jula 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca u rudniku željezne rude u Ljubiji i na fudbalskom stadionu u Ljubiji	25. jula 1992. ili oko tog datuma
	Pogubljenje velikog broja muškaraca iz logora Trnopolje na planini Vlašić, u predjelu Korićanskih stijena u opštini Skender Vakuf	21. avgusta 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više ljudi u Tomašici	3. decembra 1992. ili oko tog datuma
Ključ	Ubistvo više ljudi u Pudinom Hanu	27. maja 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više ljudi u selu Prhovo i više muškaraca na cesti za Peći	1. juna 1992.
Sanski Most	Ubistvo više muškaraca između Begića i mosta Vrhpolje i na mostu Vrhpolje	31. maja 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više članova porodice Merdanović u zaseoku Kukavice, selo Hrustovo	31. maja 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više ljudi kod Partizanskog groblja u Sanskom Mostu	22. juna 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca u kući Duje Banovića ili blizu nje u zaseoku Blaževići, selo Kevljani	27. juna 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više članova porodice Alibegović u Budinu	1. avgusta 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca kod sela Škrljevit	2. novembra 1992. ili oko tog datuma

Prijevod

Bosanski Novi	Ubistvo više ljudi za vrijeme protjerivanja bosanskih Muslimana iz sela Blagaj Japra i sa okolnih područja	9. juna 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca u selu Alići	23. juna 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo četvoro ljudi u Blagaj Rijeci	20. oktobra 1992. ili oko tog datuma
Kotor Varoš	Ubistvo više muškaraca kod kuće Stipe Zebe u naselju Kotor i na putu od Kotora prema Domu zdravlja u Kotor Varoši	25. juna 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca ispred Doma zdravlja u Kotor Varoši	25. juna 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca u Dabovcima	13. avgusta 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca u džamiji u Hanifićima	15. avgusta 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više ljudi u kući Edhema Čirkića u Čirkinom Brdu	sredinom avgusta 1992.
	Ubistvo više muškaraca u školi u Grabovicama	3. novembra 1992. ili oko tog datuma

	Prilog B Ubistva povezana sa zatočeničkim objektima	
Banja Luka	Ubistvo više muškaraca ispred logora Manjača nakon što su prevezeni iz Osnovne škole "Hasan Kikić" u Sanskom Mostu	6. juna 1992. ili oko tog datuma
	Smrt gušenjem više muškaraca dok su prevoženi iz zatočeničkog objekta "Betonirka" u logor Manjača	7. jula 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca ispred logora Manjača nakon što su prevezeni iz logora Omarska	6. avgusta 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca u logoru Manjača	od 1. juna do 18. decembra 1992.
Teslić	Ubistvo više muškaraca u prostorijama Službe javne bezbjednosti i u zgradi Teritorijalne odbrane u Tesliću, te u zatvoru u Pribiniću	tokom juna 1992.
Ključ	Ubistvo više muškaraca u školi u Biljanima	10. jula 1992. ili oko tog datuma
	Ubistvo više muškaraca ispred škole u Velagićima	1. juna 1992. ili oko tog datuma
Prijedor	Ubistvo više muškaraca, među kojima je bila i velika grupa muškaraca u prostoriji broj 3 u logoru Keraterm	od 26. maja do 5. avgusta 1992.
	Ubistvo više muškaraca u logoru Trnopolje	od 28. maja do oktobra 1992.
	Ubistvo velikog broja ljudi u logoru Omarska	od 28. maja do 6. avgusta 1992.
Bosanska Krupa	Ubistvo više muškaraca u Osnovnoj školi "Petar Kočić" u Bosanskoj Krupi	od jula do avgusta 1992.
Bosanski Novi	Ubistvo više muškaraca u Vatrogasnom domu ili blizu njega u Bosanskom Novom	od približno 22. jula do 30. avgusta 1992.
Sanski Most	Ubistvo više muškaraca koji su iz logora Keraterm i Omarska odvedeni na područje pod nazivom Hrastova glavica	5. avgusta 1992. ili oko tog datuma

	Prilog C Zatočenički objekti
Banja Luka	Zgrada CSB-a
	Mali logor
	Manjača
	Vojni istražni zatvor Tunjice
Bosanska Krupa	Osnovna škola u Jasenici
	Osnovna škola "Petar Kočić"
Bosanski Novi	Vatrogasni dom u Bosanskom Novom
	Fudbalski stadion u Mlakvama
Bosanski Petrovac	Logor drvosječa u Kozilima
Donji Vakuf	Zgrada "Vrbas Prometa"
	Skladište TO-a
	Zgrada nasuprot zgradi SJB-a
	Zgrada SJB-a
Ključ	Zgrada SJB-a
	Osnovna škola "Nikola Mačkić"
	Škola u Biljanima
	Škola u Velagićima
Kotor Varoš	Škola u Grabovici
	Zgrada SJB-a
	Osnovna škola u Kotor Varoši
	Zatvor u Kotor Varoši
	Pilana
Prijedor	Kasarna u Prijedoru
	Keraterm
	Omarska
	Trnopolje
	Zgrada SJB-a
	Dom "Miska Glava"
Prnjavor	Zgrada SJB-a
	Fabrika cipela "Sloga"
	Stari Mlin – Vijak
Sanski Most	Zgrada SJB-a
	Fabrika cementa "Betonirka"
	Škola "Hasan Kikić"
	Fabrika "Kring's"
Teslić	Logor Pribinić
	Zgrada TO-a
	Zgrada SJB-a

	Prilog D Razaranje gradova i sela
Banja Luka	Grad Banja Luka
Bosanska Krupa	Muslimanski dio grada Bosanske Krupe
Bosanski Novi	Muslimanski dio grada Bosanskog Novog
	Blagaj Japra
	Blagaj Rijeka
	Donji i Gornji Agići
	Suhača
Bosanski Petrovac	Muslimanski dio grada Bosanskog Petrovca
	Biščani
Čelinac	Muslimanski dio grada Čelinca
	Basići
Donji Vakuf	Muslimanski dio grada Donjeg Vakufa
	Prusac
Ključ	Muslimanski dio grada Ključa
	Pudin Han
	Velagići
	Biljani
	Plamenica
	Prhovo
	Krasulje
	Črljeni
	Sanica
	Ramići
Kotor Varoš	Muslimanski dio grada Kotor Varoši
	Kotor
	Vrbanjci
	Večići
	Hrvaćani
	Hanifići
	Dabovci
	Plitska
	Hadrovci
	Viševice
Prijedor	Muslimanski dio grada Prijedora
	Briševo
	Kamičani
	Čarakovo
	Kozarac
	Kozaruša
	Biščani
	Hambarine
	Rakovčani
	Rizvanovići
	Kevljani
	Ljubija
Prnjavor	Muslimanski dio grada Prnjavora
	Lišnja
Sanski Most	Muslimanski dio grada Sanskog Mosta
	Lukavice
	Hrustovo
	Begići
Šipovo	Muslimanski dio grada Šipova

Prijevod

	Bešnjevo
	Pljeva
Teslić	Muslimanski dio grada Teslića
	Stenjak
	Komušina
	Stenjak
	Rajševa
	Kamenica

Prijevod

	Prilog E Uništavanje vjerskih objekata	
Banja Luka	Petričevac	Rimokatolička franjevačka crkva / samostan
Bosanska Krupa	Grad Bosanska Krupa	Džamija Rimokatolička crkva
	Arapuša	Džamija
Bosanski Novi	Grad Bosanski Novi	Gradska džamija
	Donji Agići	Džamija
	Gornji Agići	Džamija
	Blagaj Japra	Džamija
	Blagaj Rijeka	Džamija
	Preskosanje	Nova džamija
	Suhača	Stara džamija Nova džamija
	Urije	Džamija
	Vidorije	Džamija
Bosanski Petrovac	Donji Bišćani	Džamija
	Srednji Bišćani	Džamija
	Rašinovac	Džamija
Čelinac	Grad Čelinac	Dvije džamije Rimokatolička kapela
Donji Vakuf	Grad Donji Vakuf	Baždžamija Mehmed Čelebi-Dužice džamija Fadilova džamija
	Prusac	Tri džamije
	Šeherdžik	Džamija
	Sokolina	Džamija
Ključ	Biljani-Džaferagići	Džamija
	Grad Ključ	Džamija Rimokatolička crkva
	Donji Budelj	Džamija
	Humići	Džamija
	Krasulje	Džamija
	Sanica	Džamija
	Pudin Han	Džamija
	Velagići	Džamija
Kotor Varoš	Grad Kotor Varoš	Rimokatolička crkva
	Hanifići	Harem džamije
	Vrbanjci	Džamija
	Hrvaćani	Džamija
	Vranci	Džamija
	Ravne	Džamija
	Hadrovci	Džamija
	Večići	Stara i Nova džamija
	Donja Varoš	Džamija
	Prijevor	Grad Prijevor
Ališići		Džamija
Briševo		Rimokatolička kapela

Prijevod

	Kamičani	Džamija
	Kevljani	Nova džamija
	Kozarac	Mutnik džamija
	Rizvanovići	Džamija
	Bišćani	Džamija
	Hambarine	Džamija
	Čarakovo	Džamija
	Gornja Puharska	Džamija
	Kozaruša	Džamija
Prnjavor	Grad Prnjavor	Džamija
	Lišnja	Džamija
	Puraći	Džamija
Sanski Most	Grad Sanski Most	Rimokatolička crkva Džamija
	Čaplje	Džamija
	Hrustovo - Kukavice	Džamija
	Keranovići	Džamija
	Lukavice	Džamija
	Kamengrad	Džamija
	Tomina	Džamija
	Pobriježje	Džamija
	Šehovci	Džamija
	Stari Majdan (Palanka)	Džamija
	Stari Majdan (Utrška)	Džamija
Šipovo	Staro Šipovo	Džamija
	Pljeva	Džamija
	Bešnjevo	Džamija
Teslić	Grad Teslić	Rimokatolička crkva
	Barići	Džamija
	Ruževići	Džamija